

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/35/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115201282
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Kosková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:4115201282.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Klaudie Koskovej a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Jaroslava Galla, v právnej veci žalobcu: EBAC, spol. s r.o., IČO: 34116826, so sídlom Levická cesta 3, 949 01 Nitra, zastúpeného spoločnosťou AKMK, s.r.o., IČO: 36859061, so sídlom Farská 30, 949 01 Nitra, proti žalovanej: G. L. M., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom E. XX/XX, XXX XX R., zastúpenej JUDr. Marianom Holým, advokátom, so sídlom B. Němcovej 1/A, 977 01 Brezno, o zaplatenie 55 439,87 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu a žalovaného, proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 3C/2/2016-264 zo dňa 13.10.2017, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu v I. výroku **p o t v r d z u j e**.

II. Rozsudok okresného súdu v II. výroku, v časti ktorou zamietol žalobu žalobcu o zaplatenie 17 845,05 Eur a III. výroku o trovách konania **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

III. Rozsudok okresného súdu v II. výroku, v časti ktorou zamietol žalobu žalobcu o sumu 23 985,31 Eur z titulu ušlého zisku, **p o t v r d z u j e**.

Rozsudok okresného súdu v II. výroku, v časti ktorou zamietol žalobu žalobcu z titulu úroku z omeškania, **p o t v r d z u j e**.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol tak, že:

„I. Žalovaná **j e p o v i n n á** zaplatiť žalobcovi sumu 13.609,51 € s úrokmi z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 13.609,51 € od 17.04.2015 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu **z a m i e t a**.

III. Žalovaná **m á n á r o k** na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 80,44 %.“

2. V odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol, že dospel k záveru, že žaloba žalobcu je čiastočne dôvodná. Poukázal na to, že kúpne zmluvy uzavreté medzi žalovanou a žalobcom, ako aj kúpna zmluva uzavretá medzi žalobcom a Krištofom Richterom, sú absolútne neplatné v časti prevádzaného spoluvlastníckeho podielu 2/6 k sporným pozemkom. Z rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 6C/237/2008-277 zo dňa 22. 01. 2013, ktorý sa stal právoplatným dňa 14.03.2013 vyplýva, že žalovaná nebola výlučným vlastníkom predmetných pozemkov, ale prináležal jej len spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 4/6. Z uvedených dôvodov potom kúpnu zmluvou zo dňa 02.03.2004 a zo dňa 19.05.2005 žalovaná nepreviedla na žalobcu výlučné vlastnícke právo k sporným pozemkom, ale

len spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 4/6 k sporným pozemkom, pričom vo zvyšku, t.j. v rozsahu absolútne neplatnej časti kúpnych zmlúv sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatila. Žalovaná vzniesla námietku premlčania v konaní. Okresný súd s poukazom na ust. § 107 ods. 3 OZ poukázal na prípady synalagmatických záväzkov. Poukázal na to, že každá zo strán podľa zmluvy obdržala plnenie, keď žalobca zaplatil kúpnu cenu a bol zapísaný ako vlastník kúpených nehnuteľností v katastri nehnuteľností. Preto námietka premlčania v predmetnom spore je neopodstatnená a súd na ňu nemohol prihliadať. Rozhodujúce je vždy, čo bolo podľa zmluvy plnené a o čo sa teda každý z nich obohatil v dobe, kedy bezdôvodné obohatenie vzniklo. Na charaktere ich synalagmatického záväzku nič nemení ani okolnosť, že spoluvlastnícky podiel, ktorý na žalobcu neplatne previedla žalovaná, bol na základe právoplatného rozsudku „vrátený“ nie zmluvnému partnerovi žalobcu, ale skutočnému vlastníkovi. Ustanovenie § 107 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktorého zmyslom je zachovanie rovnováhy práv oboch zmluvných strán neplatnej alebo neskôr zrušenej zmluvy, dopadá na všetky prípady, kde synalagmatický vzťah vznikol zo zákona. Uviedol, že na základe kúpnej zmluvy zo dňa 02.03.2004 a zo dňa 19.05.2005 bola žalovanej vyplatená žalobcom celková suma, ktorej súčet kúpnych cien v oboch kúpnych zmluvách tvoril sumu 40 828,52 Eur (1 230 000,- Sk). Žalovaná sa potom obohatila bezdôvodne o sumu 13 609,51 Eur (2/6). Okresný súd poukázal na ust. § 563 Občianskeho zákonníka a priznal žalobcovi aj úrok z omeškania, keď za prvú kvalifikovanú výzvu na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobcovi zo strany žalovanej, okresný súd považoval žalobu, ktorá bola žalovanej doručená dňa 15.04.2015. V zmysle § 563 OZ žalovaná mohla povinnosť, vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie, splniť dňa 16.04.2015 a dňom 17.04.2015 sa dostala do omeškania. Preto až od tohto dátumu súd žalobcovi priznal nárok na úroky z omeškania a vo zvyšku uplatneného nároku žalobu zamietol ako nedôvodnú.

3. V prevyšujúcej časti okresný súd považoval žalobu za nedôvodnú, a to v časti uplatneného nároku na náhradu škody v podobe ušlého zisku v sume 23 985,31 Eur, ako aj v časti uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 17 845,05 Eur. Pokiaľ ide o nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 17 845,05 Eur okresný súd mal za to, že žalobca nie je aktívne legitimovaný v tejto časti sporu. V tejto súvislosti okresný súd poukázal na výpoveď konateľa žalobcu X. Pokiaľ L., ktorý pri výsluchu uviedol, že on pred tým, ako bola uzavretá kúpna zmluva dňa 02.03.2004, z dedičstva po otcovi získal peniaze, takže mal určité zdroje a vyplatil žalovanej časť peňazí vo výške 1 612 800,- Sk v tejto dobe, mimo kúpnej zmluvy. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná výslovne nepoprela, že jej bola vyplatená vyššia suma, ako bola uvedená v kúpnej zmluve zo dňa 02.03.2004. Žalobca však v tejto časti nepreukázal, že sa jednalo o jeho finančné prostriedky, keďže z výsluchu konateľa žalobcu vyplynulo, že to boli jeho finančné prostriedky, ktoré získal z dedičstva po svojom otcovi. Preto súd žalobu pre nedostatok aktívnej legitimácie žalobcu v tejto časti zamietol.

4. Pokiaľ žalobca žiadal priznať náhradu škody v podobe ušlého zisku v sume 23 985,31 Eur, aj v tejto časti okresný súd žalobu zamietol. Poukázal na ust. § 420 Občianskeho zákonníka, § 42 OZ ako aj § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Podľa názoru okresného súdu žalobca nepreukázal protiprávne konanie žalovanej. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaná sporné prevádzané nehnuteľnosti nadobudla čiastočne titulom dedenia po svojej matke v podiele 1/4 a čiastočne titulom darovania od svojho otca v podiele 3/4. Žalovaná teda bola evidovaná ako výlučný vlastník sporných nehnuteľností v katastri nehnuteľností. Vlastnícke právo v prospech otca žalovanej H. T. k predmetným nehnuteľnostiam v podiele 1/2 pritom bolo zapísané do katastra nehnuteľností na základe notárskej zápisnice notára JUDr. Štefana Demiana, sp. zn. N 75/02, Nz 70/02, ktorej predmetom bolo osvedčenie o nadobudnutí vlastníctva vydržaním. Ako bolo konštatované aj v rozsudku Okresného súdu Brezno č.k. 6C/237/2008-277 zo dňa 22.01.2013, v roku 2002 nebolo toto osvedčenie nikým spochybnené až do roku 2008, do kedy nevznikol spor medzi žalobcami v konaní sp. zn. 6C/237/2008 a Vojtechom Hábovčikom ohľadne užívania predmetnej plochy alebo zápisu vlastníckeho práva v jeho prospech na úkor iných osôb. O trovách konania okresný súd rozhodol s poukazom na ust. § 255 ods. 1, § 256 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP a priznal žalovanej voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, ktorý predstavuje 80,44% (90,22% - 9,78%).

5. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podali odvolanie v zákonom stanovenej lehote žalobca aj žalovaná.

6. Žalobca napadol rozsudok v celom rozsahu. Rozsudok v časti týkajúcej sa bezdôvodného obohatenia a priznania úroku z omeškania žiadal zmeniť a v časti týkajúcej sa náhrady škody zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne rozsudok okresného súdu zrušiť

a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uplatnil odvolacie dôvody § 365 ods. 1 písm. b), d), f), h) CSP. Namietal, že na pojednávaní konanom dňa 05.05.2017 bol predložený dôkaz, z ktorého vyplýva, že žalobca zaplatil žalovanej za nehnuteľnosť, ktorá bola predmetom kúpnej zmluvy zo dňa 02.03.2004 popri kúpnej cene 300 000,- Sk (9 958,18 Eur) uvedenej v tejto kúpnej zmluve aj sumu vo výške 1 612 800,- Sk (53 535,15 Eur), na ktorej sa žalobca so žalovanou dohodli mimo kúpnej zmluvy. Uvedené žalovaná výslovne uviedla, resp. potvrdila v e-mailovej správe zo dňa 17.03.2013, ktorá správa bola založená do spisu. Aj v liste č. 8 žalovaná vôbec nespochybnila prijatie kúpnej ceny aj pomimo kúpnej zmluvy, ale práve naopak, potvrdila, že za predaj nehnuteľností prijala finančné prostriedky od žalobcu, t.j. kúpnu cenu tak, ako je bližšie rozpísané v e-mailovej správe zo dňa 17.03.2013. Žalovaná tieto skutkové tvrdenia žalobcu nikdy výslovne nepoprela a neuviedla vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach. Poukázal na § 151 ods. 1 CSP. Uvedené finančné prostriedky žalovanej vyplatil konateľ žalobcu Ing. R. L. a nikdy nebolo povedané, že by ich vyplatil žalovanej ako súkromná osoba. Žiadna zo strán nikdy nespochybovala, že by tieto finančné prostriedky neboli vyplatené žalobcom. Z tohto dôvodu žalobca mal za to, že tieto skutočnosti má súd za preukázané a preto ich ani ďalej nedokazoval. Ak mal okresný súd pochybnosti o aktívnej vecnej legitímácii žalobcu, v tejto časti uplatneného nároku, mal ďalej postupovať tak, aby spoľahlivo zistil, z koho majetku boli tieto finančné prostriedky vyplatené žalovanej. Ak by súd po zmene žaloby vyslovil svoj predbežný právny názor, resp. predbežné posúdenie veci, prípadne, ak by vyzval žalobcu na ďalšie preukázanie týchto skutočností, tak by ich žalobca bol býval preukázal. Z uvedeného dôvodu v tejto časti považuje rozhodnutie okresného súdu za predčasné a hlavne prekvapivé.

7. Čo sa týka priznania úrokov z omeškania z bezdôvodného obohatenia, žalobca sa s názorom súdu nestotožňuje, má za to, že ide o zákonom stanovenú povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie, ktorá vzniká okamihom vzniku bezdôvodného obohatenia a od tohto okamihu v prípade nesplnenia tejto povinnosti, ak sa jedná o peňažný záväzok, vzniká aj nárok na vydanie úrokov z omeškania.

8. Ďalej žalobca namietal, že okresný súd nesprávne právne posúdil existenciu/neexistenciu protiprávneho konania zo strany žalovanej. Pri protiprávnom konaní je z hľadiska zavinenia nepodstatné, či ide o úmyselné konanie, nakoľko stačí nevedomá nebanlivosť. Žalovaná porušila svoju povinnosť v tom zmysle, že účinne nepreviedla výlučné vlastnícke právo k nehnuteľnostiam na žalobcu, a teda porušila svoj zmluvný záväzok. Rozsudok Okresného súdu Brezno č. k. 6C/237/2008-277 zo dňa 22.01.2013 predstavuje vo vzťahu k porušeniu povinnosti žalovanej tzv. „res iudicata“, a preto nemožno pochybovať o tom, že konanie žalovanej bolo protiprávne, keďže sa zaviazala na žalobcu previesť viac práv ako v skutočnosti mala. Takéto konanie nemôže byť považované za neporušenie záväzku a za konanie v súlade so zákonom.

9. Žalovaná podala odvolanie v rozsahu výrokov I. a III. Uplatnila odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Namietala nesprávnu aplikáciu ust. § 107 ods. 3 Občianskeho zákonníka (odsek č. 59. až 64. napadnutého rozsudku). Tvrdenie, že vzájomná podmienenosť plnení z neplatnej kúpnej zmluvy v tomto prípade nastáva priamo zo zákona, je arbitrárnym výkladom zákona. Rovnako ako žalovaná na žalobcu žiadne vlastnícke právo v rozsahu spoluvlastníckeho podielu 2/6 k nehnuteľnostiam nepreviedla, ani žalobca jej teda nemôže takéto plnenie vrátiť. Ak teda na základe neplatnej kúpnej zmluvy plnil len jeden z jej účastníkov - kupujúci, pričom predávajúci žiadne plnenie neposkytol, je tým vylúčená vzájomná podmienenosť nárokov na vydanie plnení z neplatnej kúpnej zmluvy. Ustanovenie § 107 ods. 3 Občianskeho zákonníka je možné v prípade neplatných zmlúv aplikovať tam, kde je skutočne právo kupujúceho na vrátenie kúpnej ceny vyvážené vrátením vlastníctva predávajúcemu. Ďalej namietala, že okresný súd sa vôbec nevysporiadal so vznesenou námietkou premlčania nároku na zaplatenie úrokov z omeškania. Jedná sa o relatívne samostatný nárok, ktorý je možné uplatňovať aj osobitne bez ohľadu na osud hlavnej pohľadávky. Na premlčanie úrokov z omeškania sa potom vzťahuje ustanovenie § 110 ods. 3 Občianskeho zákonníka. S prihliadnutím na premlčanie pri vznesenej námietke premlčania, mal súd zamietnuť žalobu aj v celej tejto časti. Žalovaná napadla aj tretí výrok ohľadom náhrady trov konania v rozsahu 80,44%. Poukázala na to, že ak by súd zohľadnil pri rozhodovaní o náhrade trov konania aj neúspech aj úspech žalobcu v časti uplatnených a priznaných úrokov z omeškania, bolo by celkové vyjadrenie celkom iné. Napadnutý rozsudok žiadala zmeniť tak, že súd žalobu zamietne, eventuálne rozsudok okresného súdu zruší a vec vráti okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedla, že s tvrdeniami žalobcu uvedenými v odvolaní nesúhlasí. Poukázala na to, že súd nemôže stranu sporu vyzývať na preukázanie jej tvrdení. Bolo na

žalobcovi, aby predložil alebo označil natoľko presvedčivé dôkazy, ktoré budú jeho tvrdenia preukazovať. Ak žalobca dôkazy predkladá až k podanému odvolaniu, na tieto dôkazy nemožno prihliadať ani v odvolacom konaní (§ 366 CSP). Namietala, že prípadné vyplatenie kúpnej ceny nad výšku uvedenú v kúpnej zmluve, nemôže žalobca uplatňovať aj z iných dôvodov. Zmluva musí byť uzatvorená písomne ohľadom prevodu vlastníctva nehnuteľností, inak je neplatná (§ 46 ods. 1 OZ). Ak žalobca vyplatil žalovanej vyššiu sumu, zo žiadneho vykonaného dokazovania nevyplýva, že by sa malo jednáť o zaplatenie kúpnej ceny za prevod nehnuteľností podľa kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi stranami dňa 02.03.2004. Žalobca mohol požadovať vrátenie čiastky zaplatenej nad dohodnutú kúpnu cenu ihneď po jej vyplatení, pretože sa jednalo o plnenie bez právneho dôvodu. Ak tak neurobil, táto časť jeho nároku sa premlčala v objektívnej premlčacej lehote dňa 02.03.2007, skôr však v subjektívnej premlčacej lehote dňa 02.03.2006. Táto časť nároku uplatneného žalobcom je teda premlčaná z iného dôvodu, ako by mala byť absolútna neplatnosť kúpnej zmluvy a vrátenie vzájomne poskytnutých plnení podľa § 457 Občianskeho zákonníka. Na túto časť uplatneného nároku ani nemožno aplikovať ust. § 107 ods. 3 OZ, len všeobecné ustanovenia § 107 ods. 1, 2 OZ. Nárok žalobcu v časti úrokov z omeškania, žalovaná považuje za premlčaný. Žalobca v listoch od 23.01.2013 navrhoval odstúpenie od kúpnych zmlúv, neskôr o zaplatenie náhrady škody. Žiadny list však nemožno obsahovo považovať za výzvu na vydanie bezdôvodného obohatenia. So závermi súdu prvej inštancie ohľadom nepreukázania porušenia povinnosti zo strany žalovanej, žalovaná sa v plnom rozsahu stotožňuje. Žalovaná bola plne presvedčená o svojom vlastníckom práve k pozemkom a konala v dobrej viere. Poukázala na to, že žalobca bol právnym zástupcom žalobcov v konaní sp. zn. 6C/237/2008 listom zo dňa 21.01.2008 upozornený na spochybnenie výlučného vlastníctva žalovanej. Napriek tomu v júni 2008 uzatvoril s Krištofom Richterom kúpnu zmluvu o prevode vlastníctva v časti sporných pozemkov. Žalobca od kupujúceho L. A. nikdy neprijal žiadne plnenie na kúpnu cenu. Kúpnu cenu mal kupujúci XA. plniť poskytnutím nepeňažného plnenia - prevodom spoluvlastníctva na inžinierskych sieťach. Ich hodnota podľa rozpočtu doloženého v spise stavebného úradu bola spolu vo výške 2 mil. Sk. Pri prevode spoluvlastníckeho podielu na kupujúceho vo veľkosti polovice mu tak mal byť prevedený majetok v hodnote 1 mil. Sk (33 193,92 Eur), a nie 4 mil. Sk, čo absolútne nezodpovedá hodnote nepeňažného plnenia.

11. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovanej uviedol, že § 107 ods. 3 Občianskeho zákonníka sa má aplikovať presne na takéto situácie, pretože synalagmatický vzťah v tomto prípade vznikol zo zákona ako dôsledok absolútnej neplatnosti časti kúpnych zmlúv (rozhodnutie veľkého senátu Najvyššieho súdu ČR - rozsudok pod sp. zn. 31Cdo/2250/2009 zo dňa 14.07.2010, rozsudok NS ČR, sp. zn. 28Cdo/1289/2011, rozsudok NS ČR sp. zn. 28Cdo/4166/2009, uznesenie NS ČR sp. zn. 28Cdo/4551/2010 atď.). Preto rozhodnutie v tejto časti považuje žalobca za rozumné a spravodlivé. Pokiaľ sa týka premlčania úrokov z omeškania, žalobca má za to, že príslušenstvo nasleduje zo zákona bez ďalšieho režim hlavnej veci. To znamená, že ak nemôže byť premlčaná pohľadávka, logicky nemôže dôjsť ani k premlčaniu jej príslušenstva. V takomto prípade by sa malo analogicky uplatniť ust. § 107 ods. 3 OZ aj na príslušenstvom veci. K trovám konania žalobca uviedol, že z rozhodnutí slovenských súdov vyplýva, že pri výpočte odmeny advokáta je potrebné vychádzať z istiny. Do výpočtového základu pre výpočet odmeny advokáta nemožno zahrnúť úrok z omeškania, ani ostatné príslušenstvá a poplatky. V súvislosti s priznaním a vyčíslovaním trov konania má žalobca za to, že súd nesprávne vypočítal percento úspešnosti žalobcu a žalovanej v konaní. Konanie o zaplatenie sumy 55 439,87 Eur s príslušenstvom bola v zmysle vydaného rozsudku úspešnosť žalovanej len 51% (75,5% - 24,5%) a nie 80,44%.

12. Žalobca vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalovanej zo dňa 16.12.2017 k odvolaniu uviedol, že postup podľa § 181 ods. 2 CSP súd uskutočnil ešte pred podaním návrhu na zmenu žaloby. Žalobca je toho názoru, že súd mal tento postup zopakovať aj po pripustení zmeny žaloby, a to s odkazom na princípy a zásady, na ktorých je postavený Civilný sporový poriadok. Žalobca má za to, že ak by žalobca bol oboznámený s tým, že skutočnosť, ktorú v konaní nikto nenamietal a nepovažoval za spornú, treba preukazovať, predložil by súdu potrebné dôkazy už v konaní na súde prvej inštancie. Žalovaná v konaní na súde prvej inštancie ani raz nenamietala aktívnu vecnú legitímáciu. Taktiež ani súd v priebehu konania neoboznámil strany sporu s tým, že má pochybnosť o aktívnej vecnej legitímácii. K otázke úrokov z omeškania žalobca zotrval na svojich doterajších vyjadreniach a písomných podaniach. Žalobca odmieta tvrdenia žalovanej, že úkony boli uskutočnené účelovo s úmyslom umelo vytvoriť škodu. Spolupráca medzi žalobcom a L. A. prebiehala ešte pred vznikom týchto problémov. Žalobca má za to, že nárok na náhradu škody nie je premlčaný a žaloba bola podaná včas. Záverom žalobca

poukázal na to, že to bola žalovaná a nie žalobca, kto porušil svoju zmluvnú povinnosť a nepreviedol na žalobcu vlastnícke právo k prevádzaným nehnuteľnostiam v pomere 1/1.

13. Žalovaná vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalobcu k vyjadreniu žalovanej zo dňa 19.01.2018 uviedla, že zovšeobecnenie záverov Najvyššieho súdu ČR nemôže obstať. Takýto záver by však bolo možné prijať len v tom prípade, že by kupujúci z neplatnej kúpnej zmluvy skutočne aj niekomu niečo vydal. K otázke premlčania nároku na zaplatenie úrokov z omeškania sa žalovaná pridrižovala v celom rozsahu jej tvrdení uvedených v predchádzajúcom vyjadrení. K trovám konania žalovaná uviedla, že bo vyjadrení si žalobca zamieňa výpočet pomeru úspechu strán v konaní s výpočtom tarifnej odmeny advokáta za právne zastúpenie v tomto konaní a zotrvala na svojich predchádzajúcich vyjadreniach ohľadom trov konania.

14. Žalobca vo svojom vyjadrení zo dňa 01.02.2018 k vyjadreniu žalovanej zo dňa 19.01.2018 zotrval naďalej na svojich argumentoch uvedených v odvolaní, ako aj vo svojich vyjadreniach. Poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 7Co/103/2012, v ktorom je upravená rovnaká situácia a taktiež súd v odôvodnení rozsudku vychádzal práve z odôvodnenia uvedeného v rozsudku Najvyššieho súdu ČR pod sp. zn. 31Cdo/2250/2009 zo dňa 14.07.2010. Žalobca má za to, že povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie a úroky z neho vznikla žalovanej najneskôr právoplatnosťou rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 6C/237/2008-277 zo dňa 22.01.2013, ktorý sa stal právoplatným dňa 14.03.2013.

15. Žalovaná zaslala súdu vyjadrenie k vyjadreniu žalobcu k vyjadreniu žalovanej datované dňom 08.02.2018, v ktorom zopakovala tie isté skutočnosti, ktoré uvádzala vo svojom odvolaní ako aj vo vyjadreniach k odvolaniu žalobcu.

16. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379, § 380 ods. 1, 2 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil v I. výroku, v II. výroku, v časti ktorou zamietol žalobu žalobcu o sumu 23 985,31 Eur z titulu ušlého zisku a tiež v časti, ktorou zamietol žalobu žalobcu z titulu úroku z omeškania. V II. výroku v časti, ktorou zamietol žalobu žalobcu o zaplatenie 17 845,05 Eur a v III. výroku o trovách konania podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil rozsudok okresného súdu a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

17. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

18. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie okresného súdu v I. výroku a v II. výroku v zamietnutej časti ohľadom ušlého zisku a úroku z omeškania je vecne správne a odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje aj s jeho odôvodnením a v podrobnostiach naň odkazuje.

19. Okresný súd správne v prejednávanej veci aplikoval ust. § 107 ods. 3 Občianskeho zákonníka, pretože sa jedná o synalagmatický vzťah medzi žalobcom a žalovanou v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka, ktorý v danom prípade vznikol zo zákona ako dôsledok absolútnej neplatnosti časti kúpnych zmlúv. V tejto časti sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje s argumentáciou žalobcu uvedenou v jeho vyjadrení k odvolaniu žalovanej. Správne okresný súd poukázal na to, že rozhodujúce je vždy to, čo bolo podľa zmluvy plnené a o čo sa teda každá strana uvedeného záväzku obohatila v čase, kedy bezdôvodné obohatenie vzniklo. Na charaktere tohto synalagmatického záväzku nič nemení ani okolnosť, že spoluvlastnícky podiel, ktorý na žalobcu bol neplatne prevedený žalovanou, bol na základe právoplatného rozsudku vrátený skutočnému vlastníkovi a nie zmluvnému partnerovi žalobcu, a že teda žalovaná v dobe rozhodovania súdu v predmetnej veci už žiadne právo z čiastočnej neplatnosti kúpnej zmluvy proti žalobcovi nemá. Zmyslom ust. § 107 ods. 3 Občianskeho zákonníka je zachovanie rovnováhy práv oboch zmluvných strán neplatnej alebo neskôr zrušenej zmluvy, dopadá na všetky prípady, kde synalagmatický vzťah vznikol zo zákona (rozhodnutie NS ČR 31Cdo/2250/2009 zo dňa 14.07.2010 - rozhodnutie veľkého senátu, rozsudok NS ČR sp. zn. 28Cdo/1289/2011, rozsudok NS ČR sp. zn. 28Cdo/4166/2009, uznesenie NS ČR sp. zn. 28Cdo/4551/2010, 28Cdo/2182/2011 NS ČR). S argumentáciou žalovanej sa teda odvolací súd nestotožňuje a námietku žalovanej považuje za nedôvodnú.

20. Pokiaľ žalovaná namietala, že okresný súd sa v odseku 65. odôvodnenia napadnutého rozsudku nevysporiadal so vznesenou námietkou premlčania nároku na zaplatenie úrokov z omeškania, ani uvedená námietka žalovanej nie je dôvodná. Okresný súd žalobcovi priznal úrok z omeškania až odo dňa 17.04.2015, a nie odo dňa uzavretia predmetných kúpnych zmlúv, tak ako to žiadal žalobca. V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamietol, pretože za uvedené obdobie, za ktoré si žalobca uplatnil úrok z omeškania, nebola žalovaná v omeškaní s povinnosťou vydať bezdôvodné obohatenie. Okresný súd správne aplikoval ust. § 563 Občianskeho zákonníka, nakoľko sa v danom prípade jednalo o bezdôvodné obohatenie, kde strany sporu nemali vymedzený čas plnenia. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že žalobca nevyzval žalovanú kvalifikovanou výzvou na vrátenie bezdôvodného obohatenia, a preto správne okresný súd vychádzal z toho, že zročnosť pohľadávky nastala až deň po doručení žaloby v predmetnej veci žalovanej. Uplatnenie úrokov z omeškania tak, ako to žiadal žalobca odo dňa uzavretia predmetných kúpnych zmlúv, nemá oporu v zákone, tak ako na to správne poukázal okresný súd a odvolací súd sa s jeho úsudkom v plnom rozsahu stotožňuje. Vo vzťahu k námietke žalovanej ohľadom premlčania nároku na úrok z omeškania odvolací súd dodáva, že nárok žalobcu nie je premlčaný. Keďže v Občianskom zákonníku pri nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je vymedzený čas plnenia, treba podľa ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka vychádzať z toho, že obohatený je povinný bezdôvodné obohatenie vydať prvý deň po tom, čo ho veriteľ požiadal o splnenie, a ak nedošlo požiadanie dlžníkovi už skôr, treba za kvalifikované požiadanie považovať žalobu; zročnosť pohľadávky nastane deň po doručení tejto žaloby žalovanému [viď 1Cdo/210/2005 ZSP č. 37/2006 (NS SR), 28Cdo/2202/2012 (NS ČR), 33Odo/871/2005 (NS ČR) atď.].

21. Odvolanie žalobcu odvolací súd považoval za čiastočne dôvodné, pokiaľ sa týka II. výroku v časti, ktorou zamietol žalobu žalobcu o zaplatenie 17 845,05 Eur. Odvolací súd sa stotožňuje v plnom rozsahu s argumentáciou žalobcu uvedenou v odvolaní v tejto časti a má za to, že postupom okresného súdu bola odňatá žalobcovi možnosť konať pred súdom a bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces. Rozhodnutie okresného súdu je možné považovať v tejto časti za predčasné a hlavne prekvapivé. Z uvedeného dôvodu odvolací súd musel v tejto časti rozhodnutie okresného súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

22. V zmysle ust. § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela sa považujú za nesporné. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia, ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné. Je možné dať za pravdu odvolateľovi - žalobcovi, že žiadna zo strán nikdy nespochybňovala, že by tieto finančné prostriedky nad rámec kúpnej ceny vo výške 17 845,05 Eur neboli vyplatené žalobcom žalovanej. Uvedené skutočnosti žalovaná počas konania výslovne nepoprela. Pokiaľ mal teda okresný súd pochybnosti o aktívnej vecnej legitímácii žalobcu v tejto časti uplatneného nároku, mal postupovať procesne tak, že mal postup v zmysle § 181 ods. 2 CSP zopakovať aj po pripustení zmeny žaloby, aby bolo zachované právo žalobcu na spravodlivý proces a spravodlivé rozhodnutie v zmysle čl. 2 ods. 2 CSP a tiež princíp právnej istoty v zmysle čl. 2 ods. 1 CSP.

23. Predbežné právne posúdenie veci má predovšetkým umožniť objektívnu predvídateľnosť následného súdneho rozhodnutia a vytvoriť priestor na prehodnotenie vlastnej procesnej pozície sporových strán, ich vecnú a efektívnu právnu argumentáciu, riadne substancovanie skutkových tvrdení a dôkazných návrhov a pod. Ide o zásadný inštitút, ktorého účelom je zefektívnenie, zrýchlenie a zjednodušenie sporového konania, vrátane prevencie tzv. prekvapivých súdnych rozhodnutí. Keďže žalovaná nenamietala aktívnu vecnú legitímáciu, a výslovne nepoprela, že žalobca jej vyplatil finančné prostriedky aj nad rámec kúpnej zmluvy vo výške tak ako to tvrdil žalobca, bolo povinnosťou okresného súdu oboznámiť strany sporu s tým, že má pochybnosť o aktívnej vecnej legitímácii žalobcu. Odvolací súd zdôrazňuje, že strany sporu preukazujú to, čo je v konaní sporné, skutočnosti, ktoré nie sú stranami rozporované sa považujú za preukázané. V tejto časti teda bude povinnosťou okresného súdu v ďalšom konaní nárok žalobcu opätovne prejednať a vo veci rozhodnúť.

24. Pokiaľ sa týka námietky žalobcu ohľadom úroku z omeškania, tu odvolací súd v tejto časti odkazuje na bod 19 tohto rozhodnutia a námietku žalobcu považuje za nedôvodnú.

25. Ani argument žalobcu, že okresný súd nesprávne právne posúdil neexistenciu protiprávneho konania zo strany žalovanej, odvolací súd nepovažoval za dôvodný. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje

s názorom okresného súdu, že žalobca nepreukázal protiprávne konanie žalovanej. Zo všetkých okolností nadobudnutia vlastníctva žalovanou, ako aj zo samotného postupu žalovanej pri predaji nehnuteľnosti a uzatvárania kúpnych zmlúv medzi žalobcom a žalovanou jednoznačne vyplynulo, že žalovaná bola presvedčená o svojom vlastníckom práve k pozemkom a konala v dobrej viere. Nemožno preto tento jej postup pri predaji kvalifikovať ako protiprávne konanie žalovanej, resp. protiprávne spôsobenie neplatnosti právneho úkonu žalovanou tak, ako na to správne poukázal aj okresný súd.

26. Vzhľadom k tomu, že došlo k čiastočnému zrušeniu rozhodnutia okresného súdu ohľadom druhého výroku v časti zaplata sumy 17 845,05 Eur, odvolací súd zrušil aj závislý výrok o trovách konania. V ďalšom konaní okresný súd vo veci znova rozhodne a v rámci rozhodovania o trovách konania rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

27. O veci senát krajského súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).